

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Lău

Congresul Agrului din Eparhia Maramureșului (19, 20 Sept. 1936)

Agru din dieceza Maramureșului a fost convocat pentru congresul anual pe zilele de 19 și 20 Septembrie în parohia Jiboul Sălajului.

Parohia este nouă. Inițiată abia în anul 1920 între împrejurări critice, în decursul celor 16 ani a știut grație oamenilor de bine — să arate un progres uimitor. În locul bisericeții vechi, învălăită cu paie azi într'un loc de frunte al pieții se ridică falnic o nouă biserică clădită în stil oriental dând un timbru românesc acestui cuib de minoritari.

Veneratul preot *Laurențiu Sima* protopop onorar, ajutat de primcuratorul actual *Dr. Valer Oancean* notar public și de dl. *Dumitru Ilea* revizor școlar lucrează cu idealismul sufleteilor alese. Organizarea parohiei lipsită de mijloace, căci credincioșii pe lângă că sunt puțini, în majoritate sunt și săraci, împodobirea și zugrăvirea bisericii clădite din banul adunat dela credincioși, ridicarea casei parohiale sunt preocupările de azi ale oamenilor de bine din Jibou.

O constatare îmbucurătoare.

În toate părțile Ardealului și ale vechiului regat stăpânește spiritul agitat al luptelor confessionale. În aceasta mare de frecări Jiboul este o insulă scutită de vântul certurilor. Aici românii, de ambele confesiuni trăiesc într'o înțelegere rară. Nici unde nu s'a constatat aceasta înțelegere atât de necesară. Veți cugeta, că este o poveste că un primpretor ortodox aleargă cu fața aprinsă zi de zi, pentruca să asigure o reușită cât de bună congresului.

Veți crede oare, că un neobosit membru al comitetului aranjator a fost notarul ortodox? Și încă o ciudețenie îmbucurătoare: comuna condusă de un convertit căruia se cuvine toată lauda, a dat tot sprijinul moral și material ca congresul se decurgă în cadre potrivite. Românii din Jibou au înțeles porunca vremii: uniți și neuniți, ajutați-vă lucrați mână în mână pentru ridicarea țării și neamului.

Constatări triste.

S'a constatat cu durere lipsa totală a agrisților din alte județe. Chiar județul Sălaj a strălucit printr'o absență, care cu greu se va putea motiva. Comitetul chiar a lipsit cu desăvârșire, prezentându-se numai doi membrii din comitet. Nea atins dureros și lipsa delegaților din alte dieceze, dar mai ales lipsa delegatului comitetului central. Fără reprezentanții din toate părțile diecezii, congresul anual devine o serbare pur locală.

Așa a fost și la Jibou, unde, dacă nu s'ar fi prezentat preoții în număr atât de mare (38) congresul Agrului din Dieceza Maramureșului, ar fi avut aspectul unei adunări comune. Țărani au fost mulți, din toate părțile Sălajului, au lipsit însă aceia, cari dau timbrul Acțiunii catolice (Asociațiunea Miren timer catolici): intelectualii mireni.

Primirea la gară.

Sâmbăta în 19 Septembrie, gara Jibou a îmbrăcat haine de serbătoare. Tricolorul falnic ar

borat pretutindeni, lumea adunată, în fruntea căreia falfăia steagul Agru-lui, școlile primare cu elevele îmbrăcate în frumoase costume naționale, făceau din pustia și tăcuta gară de provincie, un loc de așteptare înfrigurată. La sosirea trenului, conducătorii localnici rostesc cuvântări de bun sosire și salută pe Reverendisimul *Dr. Gheorghe Bob*, vicar general episcopal, delegat special pentru presiderea Congresului, *Dr. Florent Mihalyi* președintele diecezan al Agru-lui, și *Dr. Ionel Pop* secretarul general. Protopopul districtual, *Mihail Pop* arhidiacon on, primpretorul *Dr. Ursu* și revizorul școlar: *Dumitru Ilea* în numele protopopiatului, al prefectului respective al Agru-lui local tălmăcesc simțămintele calde, ce le alimentează instituțiile, în numele cărora vorbesc, pentru Acțiunea Catolică, aceasta mare Asociație, care are chemarea, de a rezolvi criza morală, care din zi în zi tot mai greu apasă. Răspunde tuturor Reverendisimul *Dr. Gh. Bob*, arătând în cuvinte înflăcărâte, că mântuirea numai prin Biserică va veni.

Dela gară plecăm la biserică, unde se oficiază Vecernia. La sfârșitul Vecerniei, *M. O. Ioan Medan* paroh protopop în Mănăștiur a rostit o preafrumoasă cuvântare, arătând calea adevărată creștinească: „Cel ce vrea să vie după mine, să se lapede de sine și așa să vie după mine“.

Masa comună de seară a fost o întâlnire de cunoștință. Puținii streini au făcut cunoștință localnicilor veniți cu familiile lor. Gândul de a apropia pe Agriști prin legătură de cameraderie este încă un pas înainte în viața Agru-lui, căci pregătește calea adevăratei solidarizări între membri.

Congresul general.

Soarele strălucitor și cald ne-a salutată în ziua de 20 Septembrie, Duminecă, ziua congresului. Procesiuni cu cântece mariane, cu tăblițe vopsite în colorile naționale și papale, încep să curgă din toate părțile. Preoți în fruntea procesiunilor par a fi adevărați: „preoți cu crucea'n frunte“ cari conduc armata creștină la luptă decizivă împotriva imoralității. Inelul de oameni din jurul altarului ridicat în piață se îngroașă mereu. La începutul Liturghiei celebrat de 18 preoți, în frunte cu Reverendisimul *Gheorghe Bob* vicar general și delegat al Excelenței Sale Episcopului, cca. 5000 de oameni ascultau sta Liturghie și frumosul cor din Someș-Odorhei, condus de dl. director *Gauriș*.

La sfârșitul stei Liturghii a predicat *Rdsmul Dr. Gh. Bob* expunând și motivele ponderoase, pentru care Ex. Sa, Episcopul, deși mâhnit, n'a putut să presideze acest congres, fiindcă chemat de interese mai înalte, a trebuit să fie prezent la serbările din Blaj. Cuminecările au fost destul de puține în raport cu mulțimea.

După terminarea sfei Liturghii și cu întârziere destul de mare, se începe congresul într-o sala de cinematograf arhiplină.

Președintele, *Dr. Florent Mihalyi* în vorbirea de deschidere exprimă regretul unanim, că Exc. Sa Episcopul, din motive grave, n'a putut participa la congres și salută pe delegatul episcopesc, *Dr. Gheorghe Bob* vicar general. Arată apoi că Acțiunea Catolică este o asociație laică cu chemarea de a apăra principiile morale. Trebuie să se deschidă ochii tuturor în fața evenimentelor din Mexic, Rusia

și Spania. Dacă s'au prăbușit țări și tronuri, dacă s'au făcut masacrări de credincioși, de vină sunt intelectualii, cari având urechi nu au auzit. Agriștii și preoții sunt împreună lucrători. Dacă s'au găsit 10 persoane, cari s'au solidarizat pentru uciderea unui camarad, trebuie să se găsească cu mult mai mulți pentru ajungerea unui scop sublim.

După deschidere, *Rdsmul* delegat episcopal cere binecuvântarea cerului asupra lucrărilor congresului.

Urmează apoi salutul autorităților. *Dl. notar Comșa* aduce salutul bisericii ortodoxe și al asociației notarilor. *Preotul Schönstein* vorbește în numele bisericii rom. cat. *Dna Ilea* aduce salutul femeilor, iar *Dr. Valer Oancean* notar public al Agru-lui din loc. Mai vorbesc *Dna Mărioara Pop* văd. *Soreanu* în numele Agru-lui din Someș-Odorheiu, *Dr. primpretor Ursu* în numele administrației, *Dl. primar Dl. Halász* în numele cetățenilor din Jibou, *Dl. Dr. Ionel Cioban* pentru *Dl. Iuliu Maniu*, protopotul *Stan* pentru clerul din eparhie, aducând elogii președintelui, *Sabin Pop* pentru *Astra*, *Augustin Maxim* pentru asociația învățătorilor, protopotul *Plăianu* din *Surduc* pentru preoțimea someșană (eparhia Clujului), *Octavian Lazar* pentru tineretul din Jibou și jur. Tuturor le răspunde *Rdsmul Gh. Bob* reflectând asupra saluturilor arătând mijloacele de îndreptare ale neajunsurilor și indemnând pe toți ca sub steagul lui *Isus* să se lupte cu în-sufleșire pentru biruință.

Expirând termenul de 5 ani, vechiul comitet își dă dimisia, iar comisia de candidări și comisiile de verificare se retrag, pentru de a compune propunerile necesare.

Raportul secretarului general arată febrila muncă de nu au a organizațiilor locale. Ar fi prea

lung, ca să înșirăm activitatea fiecărei organizații aparte, ajunge, dacă constatăm, că Agru din Maramureș înaintesăză îmbucurător. (Raportul secretarului general îl vom da în numărul viitor în întregime).

Față de starea morală înfloritoare a Agru-lui situația materială este cât se poate de slabă. Soldul din 1 Iulie 1935 a fost 9936 Lei, iar soldul pe 16 August 1936 numai 4250 Lei.

După verificarea rapoartelor, comisia aleasă propune alegerea următorului comitet: președinte: *Dr. Fl. Mihalyi* din Sighet, vice-președinți: *Augustin Ferentiu* din Satu-Mare și *Ștefan Suciu* din Baia-Mare, membrii: *Alexandrina Dr. Pop*, *Dr. Irina Berinde*, *Mărioara Pop văd.*, *Soreanu Dr. Ioan Pogăciaș* din Satu-Mare, *Dr. Vasile Chindriș* din Sighet *Dr. Stuparu* din Șomcuta, *Dr. I. Bodea* din Cehul Silv. *Dr. Sălăgian* din Baia Mare, *Dr. C. Pop* din Șomcuta, *Dr. Crăciun* din Seini, *Dr. V. Oancean* din Jibou. Comisia de cenzori: *Dr. I. Tibl*, *Gavril Barbul*, *Dr. Vasile Lazar*, *Mihail Gherman* și *A. Pușcașiu*.

Congresul cu unanimitate alege pe cei propuși.

Se citesc apoi adresele ordinarierilor și ale altora, apoi se citește și se votează cu mare însuflețire următoarea.

REZOLUȚIE

Asociația generală a Românilor uniți din Eparhia Maramureșului, întrunită în congres diecezan la Jibou, omagiază cu fiască supunere pe octogenarul Sf. Părinte al Romei Pius al XI-lea, inițiatorul și apostolul de fiecare zi al acțiunii catolice și afirmând cu tărie devotamentul său față de Capul Eparhiei Preasfințitul *Episcop Alexandru* și de întreg Corul episcopesc al Provinciei noastre bisericești, în frunte cu noul mitropolit, I. Preasfințitul *Alexandru al Blajului*, se oprește, după matură chibzu-

intă, asupra următoarelor puncte de rezoluție:

1. La act cu mângâiere și satisfacție de activitatea multumitoare a organizațiilor parohiale și elogiind, după vrednicie, munca și osteneala deosebită a aceloră dintre ele cari pot privi cu justă mândrie la o activitate ce poate fi adusă drept pildă, îndeamnă pe toți membrii Agru-lui eparhial la o muncă tot mai conștientă și mai bine organizată.

2. Anunță, că întărirea și progresul bisericii și a așezămintelor ei de orice natură sunt condiționate, în primul rând, de râvna și dragostea care trebuie să inspire munca și împreună lucrarea tuturor credincioșilor, dar nu poate să nu sublinieze că pentru atingerea scopului măreț ce urmărește spre binele țării și al neamului așteaptă concursul înțelegător și binevoitor al autorităților civile de toate categoriile. Se reclamă acest ajutor cu deosebire în direcția spirituală, prin asigurarea libertății de-a putea munci, fără vre-o stângenie, în biserică, școală, familie și societate, dar se așteaptă ca el să nu fie refuzat — în proporție dreaptă și echitabilă — nici pe teren material și aceasta nu numai dela comune și județe, ci și din orice sursă regnicolare: Ministerere, CAPS și altele.

3. Adânc jignită în sentimentele naționale și patriotice protestează contru atitudinii consecvent supărătoare a autorităților civile, și în special a armatei, față de serviciile divine ale cultului nostru din sărbătorile naționale și dinastice și repetă cererea stăruitoare a tuturor congreselor ei să se reglementeze în sfârșit această chestiune, dându-i-se o soluție echitabilă și multumitoare.

4. Constată, că sprijinul deghizat și pe alocurea chiar fățiș dat de autoritățile civile acțiunii

prozelitiste a cultului ortodox — care nu-și poate realiza gândul de-a înființa o nouă Episcopie ortodoxă în părțile acestea decât pe ruinele Eparhiei române unite a Maramureșului — nu este numai în detrimentul activității pozitive a bisericii noastre, avizate astfel mereu la acțiuni defensive, ci primejduiește, prin slăbirea unității și solidarității cetățenilor români dela această graniță, chiar și ideea de stat. Insistă deci, cu toată puterea, ca acest sprijin să înceteze, odată pentru totdeauna, sub toate formele lui, pentruca întreg aportul spiritual al bisericii noastre să poată fi cheltuit exclusiv în munca pozitivă de consolidare a țării.

5. Protestează cu ultima energie contra deposedării parohiei noastre din Suceava de biserica și alte realități ale ei, stăpânite pe temei legal și absolut neconturbat aproape un veac și jumătate și cere ca On. Minister al Cultelor să devină, cât mai neîntârziat, asupra ilegalității săvârșite, care deschide poarta altor deposedări similare, primejduind prin aceasta foarte grav încrederea obștească în simțul de dreptate al stăpânirii.

6. Ingrijorată de aceste manifestări bolnăvicioase, dar încrezătoare în puterea de viață a bisericii, cere ca toate forțele ei să fie îndrumate unitar, ca prin muncă bine ordonată și conștientă, prin exploatarea deplină a tuturor mijloacelor de acțiune și luptă să poată atinge, pe întreagă linie, țintele sublime înscrise pe flamura-i creștinească purtată de mâini românești.

7. Roagă Comitetul central să-și însușească aceste puncte de rezoluție, integrându-le în cadrul preocupărilor generale.

Congresul s'a terminat cu vorbirile de închidere ale delegatului episcopal și președintelui.

Despre Rusia.

(Urmare)

Venerabilul prelat Budkevitz a fost aruncat într'o închisoare subterană într'o ceată de bandiți. În seara de Vinerea Mare a fost scos, desbrăcat, tras de urechi de corpul gardiștilor și a fost primit în hohotul și injurăturile neomenesti ale soldaților roșii. O urechie i-a fost smulsă și un revolver introdus în rana deschisă, i-a distrus creerii. Călăii din Moscova au întrecut în barbarism pe cei de pe Calvar, și Lenin și pretenii lui au băut cu plăcere în aceea seară champagne, gândindu-se la Papa.

Persecuția nu s'a oprit la cler, sa întins asupra tuturor credincioșilor și nu numai asupra intelectualilor și burghezilor ci și asupra muncitorilor și țăranilor. Bolșevismul a pretins că va elibera pe bieții moujiks de sub tirania regimului țarist, ei iau supus la un regim de o sută de ori mai teribil, i-a silit să-și părăsească credința sub pedepsele cele mai grozave. Și nu era numai creștinismul pe care sunt constrânși să-l abjure, ci era și religia naturală și credința în Dumnezeu. Nu sa mai spus creștinilor ca pe timpul lui Galeriu și Dioclețian să se lapede de Cristos, ci: Lăpădați-vă de Dumnezeu, că

dacă nu, veți fi belii de vii, îngropați de vii, arși de vii, înghețați de vii, și cum au reamaș mulți credincioși tari în credința lor, au fost cu miile nenorociți cari au sucombat sub torturile cele mai rafinate ale cruzimei asiatice fără nume.

Una din caracterele cele mai originale a impietății sovietice este proselitismul. Ea inspiră se înglobeze întreaga omenire. El cheltuește sume enorme pentru ca se instaleze cu dictatura proletariatului un regim nou economic și social, însă el are de scop și extrincțiunea a religiei și triumful materialismului. El se năpăstuește astăzi asupra Rusiei nefericite, care prin schisma era un teren preparat pentru bazele atheismului. Inșă la rândul lor toate popoarele vor trece peste el. Se va realiza prevederea formidabilă a apocalysmului: cu o lovitură de coada lui imensă Dragon-ul va face se cadă în a treia parte a statelor, într'u cât nu ar scula Dumnezeu din nou pe arhangelul revoltat: cauza eius trahabat tertiam partem stellarum. (Apoc. XII. 4).

Noi suntem porniți a crede, că popoare catolice ca Franța sunt imunizați în contra virusului antireligios a sovietelor. Aducerea aminte a revoluției mari ar trebui să ne facă mai puțin increzători. Noi nădăjduim că Dumnezeu ne va cruța de nefericirile de cari ne amenința jurnalul L'Humanite și comunistii, ca un Marcel Cachin în solda bolșevismului, însă noi nu putem fi siguri că într'o bună zi nu se vor alipi de putere.

(Deja s'a întâmplat. Nota trad.) Și atunci aceasta va fi o persecuție sângeroasă ca la Moscova, sau un groaznic război civil, a cărui sfârșit nu se poate prevedea. Exemplul Mexicoului ne arată că triumful bolșevismului și a impietății este posibil ori unde, foarte puțin a lipsit în 1931 și 1934 să nu între și Spania în orbitul sovietelor, și orizontul de 1936 pare a fi și mai trist.

Oamenii buni, cari însă cu ori ce preț vreau să rămâie liniștiți ca Rusia sa cumițit de un timp încoace și că nu peste mult ea va reveni la o stare de spirit mai lucidă, apropiindu-se de țările capitaliste. Aci din nefericire, este o eroare optică, ca aceea a struțului, care ascunzându-și capul sub aripile proprii, crede că nu este văzut de vânător. Adevărul este de tot altul.

Bolșevismul este o colosală întreprindere antireligioasă, care are unicul scop de a scoate pe Dumnezeu din societate. Lupta lui în contra capitalismului de sus, nu este alt ceva de cât un mijloc de a se face stăpân pe capital și a constitui în profitul lui un alt capitalism de jos cu mult mai hrăpăreață. Interesul pretins al proletariatului nu este de cât un pretext mincinos, pentru ca după ce s'au răzimat de proletariat, ca să se ridice, il lasă într'o mizerie ne mai pomenită, și dacă aceștia proletarii nu sunt mulțumiți, îi aduce la tăcere, cu zbiciul sau cu gloanțe.

Dacă ea astăzi își îndreaptă privirile spre dreapta, cătră țările capitaliste, aceasta este o

manevră. Ea nu caută decât să-și procure surse de cari are lipsă să-și continue și să-și intensifice lupta ei antireligioasă și antisocială. Nimicirea religiei este principiul ei de a fi, nici odată nu va renunța ea la aceasta de bună voie, nici odată nu va face cu Dumnezeu decât o pace ipocrită.

De altcum făcând batjocură din popoarele creștine, dela cari așteaptă bunavoință și to-

leranță și capitaluri, el face intrigi la el pe sub mână, până când îi va trage pe sfoară. Statele unite, mai multe state din America de sud și Anglia s'au plâns de acest lucru. Alte guverne mai mult sau mai puțin complice, căci sunt stăpâniți de logele francmasoni, sunt trase și lasă să se submineze în felul acesta la ei ordinea, patriotismul și religia. O sectă satanică.

Câte crime se comit sub inspirația ta!

Marile serbări dela Blaj. Inscăunarea l. P. S. Dr. Alexandru Nicolescu noul Mitropolit al Românilor uniți la Blaj.

Sâmbătă 19 Sept. a. c. a decurs inscăunarea noului Mitropolit. La aceasta serbare s'a adunat lume bisericească și civilă din întreaga țară. Din partea guvernului au asistat Miniștrii: Valer Pop, Victor Iamandi, A. Benteoiu, Maior Cernat dir. gen. a Siguranței Statului.

Dimineața la 8 ore se începe serviciul religios de Păr. vicar mitropolitan Victor Macavei secondat de un sobor de preoți apoi se face o procesiune pentru a aduce pe noul mitropolit dela reședință la catedrală, unde îi se predau cheile catedralei. Se cetesc imediat: bula papala și decretul regal de numire, după care vicarul capitular adresează un cuvânt de bună urare elagiind pe marii săi antecesorii, mai ales pe decedatul Mitropolit Dr. Vasile Suci.

Urmează răspunsul noului Mitropolit, pe care îl dăm în rezumat: Mă prezint înaintea voastră din ordinul Romei eterne. Cu această ocaziune îmi fac mărturisirea de credință. Isus Hristos capul nevăzut al biseri-

cii face din Petru organul său de a transmite autorizat credincioșilor învățăturile și ordinele sale. Papa dela Roma care e socotit creierul trupului mistic al bisericii lui Isus Hristos, iar inima acestui organism este Episcopatul. Acest episcopat român unit cât nu a produs pentru Neamul Românesc. El a deschis cele dintâi școli la Blaj. A înființat fonduri, fundații și institute de binefacere, trăind aproape toți în sărăcie ca să îmbogățească pe credincioșii lor, însăși națiunea română. Arată apoi credința noastră mutată către M. S. Carol II. Mulțumesc reprezentanților guvernului diferitelor culte prezente precum și Nunțiului Papal. Față de biserica ortodoxă română, voi căuta se păstrezi raporturi de caldă cordialitate, urmând a lucra împreună pe teren cultural și național pentru binele Neamului Românesc.

Apoi dă binecuvântarea Papală. Se face sf. Liturghie, Doxologie, Litie apoi tot cu procesiune este condus la reședin-

ța mitropolitană, unde a avut loc o recepție, prezentându-se delegații guvernului, autoritățile civile și militare precum reprezentanții tuturor cultelor. După terminarea lor s'a dat o masă comună, banchet, în sala mare dela reședința mitropolitană.

Lourdes

Apariția a 4-a (19 Februarie Vineri—1858).

Pe când Bernadeta era confundată în rugăciune, stând în genunchiată înăntea peșterii, ea auzi vuiete și strigări sălbatice și pline de mânie care i se păreau că vin din adâncul pământului, Era ca și cum ar fi fost un fel de certuri și blestemuri, ale unei mari mulțimi de norod întăritat.

Un glas puternic predomina toată pământaia cea misterioasă și țipa cât îi lua gura: „fugi, fugi”. Cereasca Doamnă care început părea că nu-i prea pasă de aceasta, când hărmaia deveni mai mare, ridică capul și privi cu un aer serios și poruncitor dincolo de gav, de unde se auzia gălăgia mai inverșunată și mai amenințătoare. Din acest moment zgomotul părea nimic, glasurile amuțiră și se pierdură încetul cu încetul, ca sgomotul unei mulțimi, ce se îndepărtează grăbită.”

Ce a voit să arate lumii Prea Curata prin această imagină de groază pentru auzul Bernadetei? Ce prevestire?

Valurile de ticăloșie omească au trecut peste pragurile sanctualelor. Cei adormiți în reculegerea rugăciunii și a înfrânrărilor au fost pângăriți. Cei vii: insultați, schinjuiți, asasi-

nați, arși de vii, goniți din urmă ca niște fiare. Omul înebunit de satana a devenit bestie. Hidra a ridicat capete cu limbi de flăcări înveninatoare spurcând totul cu balele lor.

Se cutremură sufletele. 1936 de ani ne despart pe cei de-acuma de epocile care n'au cunoscut învățăturile sfinte ale Evangheliei.

Parabola Semănă Zorului e mereu eternă.

Inimii omenesti i-a fost lasată deplină libertate în primirea cuvântului Domnului. Biserica n'a constrâns: S'a adresat sufletelor: „dacă voești... în marginea puținii de a se ridica fiecare om spre cele înalte.

Mulțimea ?

Dumnezeu știe că cei mulți nu prea pot să trăiască fără pâine, și, atunci când ridică muntele spre a predica, se îngrijește că ce va mânca dânsa: „câți pești și câte pâni sunt?”

Unora dintre orbi nici chiar nu le-a dat dintr'odată privirea limpede. Dar dacă ca și tânărul însetat de a câștiga „mântuirea”, cineva pune hotărât întrebarea, atunci răsună răspunsul: vinde tot și urmează-mă.

*

Dar huetul, vociferările diavolice pe care sf. Bernadeta le-a auzit s'au stins, s'au pierdut sub privirea serioasă și poruncitoare a Doamnei cerești.

Cu înțelepciune și cu autoritatea urmașului lui Petru, sfântul Părinte înfruntă în luptă neistovită mulțimea întinată denunțând natura răului, indicând mijloacele de contrabateră, mângâind, ajutând neconținut, izvorind credință, dragoste, speranță din izvorul viu și etern al învățăturilor Domnului.

Sufletele noastre, după pilda neprihănitei Fecioare, după pilda Sfântului Părinte să se căliască, să poruncească răului!

O. C.

Dr. Alex. Nicolescu

1. Noul mitropolit al Blajului I. P. S. Dr. Alexandru Nicolescu s'a născut la 6 Iulie 1882, la Tulgheș.

Studiile și le-a făcut la Reghin, Blaj și Roma, de unde se reîntoarce în 1904 ca doctor în filozofie și teologie.

După un an de practică în cancelaria arhidiecezană trece la teologie ca profesor de morală și prefect de studii. Necesități arzătoare reclamând însă o nouă forță apostolică pentru credincioșii noștri din America de Nord, părintele Nicolescu părăsește catedra profesorală și trece, pentru doi ani, Oceanul. Reintors deacolo se apucă din nou de ocupația întreruptă: profesoratul, lucrând cu devotamentul de totdeauna cu graiul, dela catedră, de pe amvonul catedralei și în misiuni populare; și cu peana, calobărând la „Unirea”. „Cultura Creștină” și la alte publicații de ale vremii, îndeosebi la „Românul” arădan, traducând pe seama acestui organ, între altele și o lucrarea lui Scotus Viator, marele prieten englez al Românilor. (Păr. Nicolescu a știut să se expună cu scrisul și cu vorba, în propaganda naționalistă într'o vreme când destui „prudenți” tăceau chitic). În 1913 devine secretar mitropolitan, iar în 1916 canonic, în locul neuitatului I. M. Moldovan.

Cu lumea nouă de după urgia răboiului trece și Sf. Sa, la muncă nouă: e procurator al bisericii noastre la Roma, făcând servicii și la ministerul român de pe lângă Vatican. Numirea de episcop, în 1922, îl găsește între orfanii dela Obreja, unde făcea pe părintele

sufletesc al acelor năpăstuiți de soartă și a călugărițelor noastre ce se înfiripau în Congregăție de Surori, Lugojul a căpătat deci în noul său mare păstor un preot călit în focul multor lupte și realizări. Și care o continuat și după aceea pe drumul de mai înainte. Autorul vastei Teologii morale din 1918, a scos singur și ca episcop o serie întreagă de broșuri valoroase în a sa „Bibliotecă pentru clasa cultă”; un minunat volum de „Stropi de rouă”: două bogate volume de Meditații după Vercruyssen ș. a., în afară de pastoralele multe și articolele de fond, număr de număr, ale „Sionului Românesc”, din Lugoj. Vechiul păstor sufletesc s'a vădit mai apoi și el în arhierul ce și-a cutreerat în lung și lat, în vizitații canonice eparhia; și-a ridicat numărul parohienilor; a înmulțit lăcașurile Domnului și-a împodobit catedrala, cu partea mare a spesei din buzunarul propriu, încât a uimit lumea congresiștilor de acum 2 ani.

Patriotism și pravoslavie

De sigur că, pentru reușita strădaniei de a împopoțona pravoslavia cu penele de păun ale unor merite imaginare, voincoșii doctrinari nu pot neglija istoria Ardealului, respective a celor două biserici românești din această provincie.

Dar o scarmână și o stălesc și pe aceasta, așa cum numai cucerniciile lor se pricup să o facă.

Exprimându-și suveranele opinii asupra aportului adus de

cele două biserici cauzei naționale, năstrușnicii patrioțarzi nici nu se jenează să-și intruzeze toate aprecierile la adresa bisericii unite în expresii de o revoltătoare violență, dacă nu, chiar, de o brutală și nesocotită vulgaritate. Nici nu gădesc timp să se gândiască, în focul luptei, că avalanșa de acuze blazate și lipsite de ori ce teme, constituie o împietate, svârțită cu nerușinare asupra mormintelor de mucenici și sunt, nici mai mult nici mai puțin, decât o pângerire a icoanei înșângerate, pe care sunt zugrăvite veacurile de amară robie și năpraznice lupte pentru libertate a ardelenilor. Și încă dacă injuriile ordinare ar fi numai vomitări ale unor imbecili, fără vre-o răspundere morală, nimeni nu s'ar sesiza. Dar, când ele sunt produsul sufletesc al unor personalități proeminente ale bisericii ortodoxe, sunt profund dureroase. (E cunoscută ieșirea de o neobicinuită lipsă de eleganță a Sanctității Sale, cu ocazia aniversării revoluției lui Horia).

Înțelegem că odată ce se susține că biserica ortodoxă a fost și este *singura* capabilă de a-și trasa drumul pe linia luptelor naționale, este exclus să se atribuie așa ceva bisericii noastre.

Care este, însă, explicația incapacității de care e acuzată?

Pe la toate răspântiile se flutură această „zdrobitoare” explicație: „biserica unită este incapabilă de a admite vre-o fărâmă de naționalism, pentru că face parte din biserica internațională” (De ce s'or fi temând oare, vitejii apostoli ai pravoslaviei să-i spună „universală”?)

În treacăt fie zis, ne încântă faptul că adversarii noștri acceptă, uneori, izbucniri de loialitate, recunoscând acest titlu

de glorie cu care *singură* biserica Romei se poate mândri; tocmai pentru că e *biserica lui Hristos*.

Dar, când a încercat biserica Romei să înăbușe manifestările patriotice ale uneia ori alteia dintre națiuni? Când a încercat să traga graniță despărțitoare între sfințele ei porunci, călauzitoare de suflete și marile porunci naționale?

Nu e nevoie de răsfoirea paginilor istoriei popoarelor, pentru a putea răspunde la aceste întrebări.

E destul să privim icoana răscolitoare de mândrie și pietate a trecutului de luptă a Ardealului. Să o desbrăcăm, însă, de zdrențele murdare cu cari o acopere patimele nestăpânite. Așa vom vedea, lămurit ceea ce ea reprezintă:

O înșiruire de trupuri prăbușite, prin desigurul codrilor, prin fundăturile văilor, pe crestele munților, ori ciopărțite de roși, înțepenite de spânzurători.

Și mai reprezintă — să nu se uite nici acest fapt! — frumusețea unui lung șir de vizionari, nutritor de sfinte visuri, păstrători de scumpe nestemate a căror sclipire a luminat căarea încheiată în ziua cea mare a unirii tuturor românilor, testator de comori neprețuite, de înțelepciune și dârzenie, pe cari le-a adus pe undele lui torentului de lacrimi și sânge, scurs, pe aceste meleaguri, veacuri dearându-l, semănători de flori, a căror mireasmă, zi de zi, a alimentat forțele națiunii.

Șirul mucenicilor căzuți sub țaișul armelor și uneltelor de chinuri, e minunat împletit cu șirul chipurilor de arhangheli, a frunților încrețite, cari au creat obiectivele gândurilor îndrăznețe, a ochilor aprinși de focul din suflet, a căror lumini de fulger s'au avântat ca să despice tainele viitorului nostru, a mâini-

lor crispate pe condee, ori strânse de cătușele stăpânirii un-gurești.

Important este faptul că acești mari cărturari viteji purtători de cuvânt au fost dăruiți, neamului românesc de *ambele* biserici.

Și mai însemnat este, însă faptul că totdeauna semnalele marilor lupte au fost date din *catedrala Blajului*. Din amvonul propovăduitor al evangheliei lui Hristos și a doctrinelor bisericii Romei, s'a propovăduit și evanghelia neamului și adevăratele imperative naționale. *Câmpia Libertății* din Blaj a văzut cele dintâi sclipiri de săbii mântuitoare ale *craielui munților*, sub înțeleapta povață a arhierilor *Șaguna și Lemeny*, deosebiți în confesiune, dar înfrății în lupta națională. Școlile susținute de biserica unită au creat caracterele de oțel ale marilor luptători. Tronul mitropolitan din Blaj a găzduit șirul arhierilor mucenici, începând cu *Inochentie Micu, Grigore Mator*, și sfârșind cu neînduplecatul *Vasile Vodă* (cum numia dl Iorga pe regretatul mitropolit Vasile Suci) căruia înțelepciunea pravoslavnică i-a refuzat funeralii naționale, din plin meritate. Nici unul dintre arhierii noștri n'a fost capabil de vre-un act de renunțare când era vorbă de interesele românești.

Nici, chiar, blândul *Victor Mihali*, pe care dl profesor Vornicu îl numește „figură ștearsă” pentru că n'a clădit o biserică în Apsa de jos și pentru că a fost rudă cu fostul prefect al Maramureșului dl Gavrila Mihali. Și acest „inactiv” arhieriu a avut partea lui de luptă națională și martiriu, pe care ar trebui să le știe dl profesor de istorie Vornicu.

(Va urma)

TELEGRAME :**1. Nunțiatura Apostolică, București.**

Congreso annuale azione cattolica diocesi Maramureș convenutosi citta Jibou porge sensi profonda venerazione protesta fede incrollabile attaccamento perpetuo Santa Romana Sede umilmente implora Apostolica Benedizione.

Presidente :
DOTTORE MIHALYI.

2. Majestății Sale Regele Carol II. București.

Congresul A.G.R.U.-lui Maramureș ținut Jibou depune Tronului Majestății Voastre omagiul celei mai profunde alipiri și devotament.

Președinte : Dr. MIHALYI.

3. Ministru Valer Pop președintele A. G. R. U.-lui București.

Congresul A.G.R.U.-lui ținut Jibou exprimă dorința rea-

lizării tuturor postulatelor preconizate și sentimentele de respect.

Președinte : Dr. MIHALYI.

4. Ministru Victor Jiamandi București.

Congresul A.G.R.U.-lui Maramureș ținut Jibou exprimă devotament rugând ocrotirea Bisericii Române Unite.

Președinte : Dr. MIHALYI.

Isaia redivivus. Cu bucurie anunțăm celitorii noștri, că vestitul Isaia, prorocul Izei și-a făcut din nou apariția spre marea noastră veselie. Deodată cu apariția-i solemnă, a și început o nouă serie de năsbătii. Acum rebotezătorul papistașilor caută oameni apți pentru continuarea operei începute cu atâta zor de el. Cum sacul își găsește peti-

cul, așa și Isaia și-a găsit ortacul, și l-a pus la examen, în crâjma cea mare a satului. Fiule, — spune Isaia — vrednic de numele de apostol este numai acela, care știe să bea. Aceasta a fost prima învățătură, căreia i-au urmat multe, multe păhare, atâtea păhare, că slujba solemnă făgăduită de Isaia, a doua zi nu s'a putut ținea, căci Isaia a fost obosit rău în urma examinării noului candidat.

Citiți și răspândiți

„Dumineca“

Pentru comitet răspunde : Titu Berinde

Calendar săptămânal.

27 Sept. — 3 Oct. 1936.

27. Dumineca I. d. In. Sf. Cruci

ap. II. Cor. 6, 1. Evg. Luca 5, 1

M. Calistrat † 350

28. Luni C. Hariton**29. Marți C. Ciriac † 555****30. Mercuri M. Grigore † 330****1. Joi ap. Ananie****2. Vineri M. Cipian****3. Sâmbătă M. Dionisie**

14. Nu vă injurați într'acelaș jug cu cei necredincioși, căci ce are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce legătură are lumina cu întunerecul?

15. Sau ce unire ale Hristos cu Beliar? Sau ce parte are credinciosul cu ceu necredincios.

16. Sau ce însoțire are biserica lui Dumnezeu cu idolii? Doar voi sunteți biserica lui Dumnezeu celui viu, precum a zis Dumnezeu: „voi locui întru ei și voi umbla, și voi fi lor Dumnezeu, și ei imi vor fi mie popor.

II. Cor. 14—16

